

# 06

Jún 2020

*Elektronický  
informačný*

**BULLETIN**

# AKTIVITY ED LUČENEC

## FOTOGRAFICKÁ SÚŤAŽ „NOVÁ EURÓPA“

Odborná komisia v zmysle štatútu dňa 10.06.2020 hodnotila fotografie našej fotografickej súťaže. Členmi poroty boli: Marta Antalová, Mária Zajacová, Ján Šnúrik, Peter Kollár a Marcel Mižúr. Porota mala ťažkú úlohu vybrať 3 najlepšie fotografie, rozhodla však o nasledovnom umiestnení:

**1. miesto** – Miroslava Krpelánová – fotografia s názvom: Sen o budúcnosti

**2. miesto** – Július Papp – fotografia s názvom: Remeslo má zlaté dno

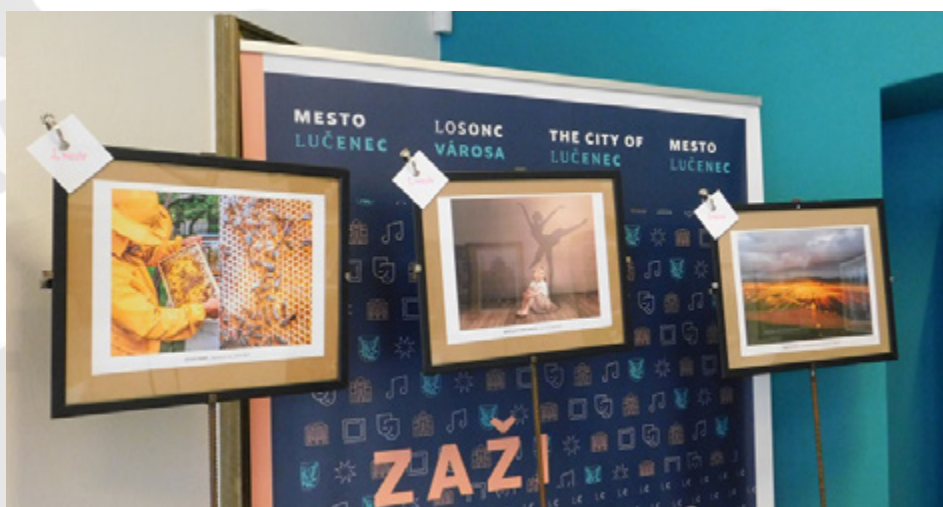
**3. miesto** – Márk Kovács – fotografia s názvom: Využitie potenciálu vidieckych oblastí

Informačné centrum Europe Direct Lučenec sa rozhodlo udeliť ešte 2 ceny "útechy":

**4. miesto** – Tomáš Vojtek – fotografia s názvom: Cesta za slobodou

**5. miesto** – Ľudovít Lacuška – fotografia s názvom: Ekologická a čistá Európa

V pondelok 22. júna 2020 sa za účasti autorov uskutočnila vo vstupnej hale Mestského informačného centra /Informačného centra Europe Direct vernisáž fotiek z fotografickej súťaže "Nová Európa". Najlepším osobne odovzdala hodnotné vecné ceny primátorka mesta Alexandra Pivková. Výstava potrvá do 31. júla 2020.



# NOVINKY Z EÚ

## OCHRANA OSOBNÝCH ÚDAJOV EÚ – SILNEJŠIE POSTAVENIE OBČANOV SÚ PRIPRAVENÉ NA DIGITÁLNY VEK

Európska komisia uverejnila hodnotiacu správu o ulatňovaní **všeobecného nariadenia o ochrane údajov (tzv. GDPR)**. V správe sa konštatuje, že GDPR splnilo väčšinu vytýčených cieľov, a to najmä tým, že prináša komplexný súbor vymáhateľných práv a že sa ním vytvoril nový európsky systém správy, riadenia a presadzovania právnych predpisov. Nariadenie sa ukázalo ako flexibilný nástroj podpory digitálnych riešení v nepredvídateľných situáciách, ako je napríklad kríza súvisiaca s COVID-19. V správe sa zároveň konštatuje, že miera

harmonizácie v jednotlivých členských štátoch rastie, hoci stále existuje určitý stupeň fragmentácie, ktorú treba neustále monitorovať. Správa obsahuje aj zistenie, že podniky si postupne osvojujú kultúru dodržiavania právnych predpisov a čoraz častejšie využívajú prísnu ochranu údajov ako svoju konkurenčnú výhodu.

Komisia uverejnila aj oznámenie, v ktorom sa uvádza desať právnych aktov upravujúcich spracúvanie osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhalovania a trest-



ného stíhania, ktoré by mali byť uvedené do súladu so smernicou o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov. Ich uvedením do súladu sa dosiahne právna istota a objasnia sa otázky, ako napríklad účely spracúvania osobných údajov príslušnými orgánmi a aké druhy údajov môžu byť predmetom takéhoto spracúvania.

## EURÓPSKE INOVÁCIE SÚ NA VZOSTUPE

Komisia zverejnila hodnotiacu tabuľku európskych inovácií do roku 2020 (European Innovation Scoreboard 2020), z ktorej vyplýva, že inovačná výkonnosť sa v celej EÚ naďalej zlepšuje a už druhý rok presahuje výkonnosť Spojených štátov amerických. Podľa najnovších výsledkov je Slovensko priemerným inovátorom a jeho výkon sa v porovnaní s EÚ v roku 2011 zvýšil. Medzi najsilnejšie inovačné dimenzie patria vplyvy na predaj a vplyv na zamestnanosť. Slovensko má mimoriadne dobré výsledky v oblasti predaja nových výrobkov na trhu a inovácií nových firiem, v oblasti rýchlo rastúcich podnikov, v oblasti zamestnanosti v inovačných odvetviach a vo vývoze výrobkov zo stredných a

špičkových technológií. Financie a podpora, duševné vlastníctvo a atraktívny výskumný systém sú naopak najslabšími inovačnými dimenziami. Priemerný ročný rast HDP, podiel zamestnanosti vo výrobe, podiel pridanej hodnoty v podnikoch pod zahraničnou kontrolou a celková podnikateľská činnosť sú nad priemerom EÚ. Naopak, výrazne pod priemerom EÚ je podiel zamestnanosti v službách a službách založených na znalostiach a najvyššie podniky, ktoré investujú do výskumu a vývoja na 10 miliónov obyvateľov.

Výsledky, ktoré sa týkajú údajov z roku 2019, poukazujú na príležitosti na lepšiu koordináciu inovačných politik EÚ, ktoré pomáhajú Európe zlepšiť jej globálnu konkurencieschopnosť a

posilniť kľúčovú úlohu, ktorú inovácie zohrávajú pri prekonávaní pandémie spôsobenej novým koronavírusom. Kríza zasiahla svet bezprecedentným spôsobom a otestovala odolnosť našich spoločností, ekonomík, zdravotnej starostlivosti a systémov sociálneho zabezpečenia. EÚ urobila všetko, čo je v jej silách, aby využila dostupné nástroje na ochranu životov pri zachovaní jednotného trhu a podpore európskeho hospodárstva. Nevyhnutnou súčasťou koordinovanej reakcie EÚ na kríze je podpora výskumu a inovácií, ktorá je nevyhnutná na podporu trvalo udržateľného a inkluzívneho oživenia Európy. Meranie inovačnej výkonnosti je kľúčovým prvkom pri dosahovaní tohto cieľa.

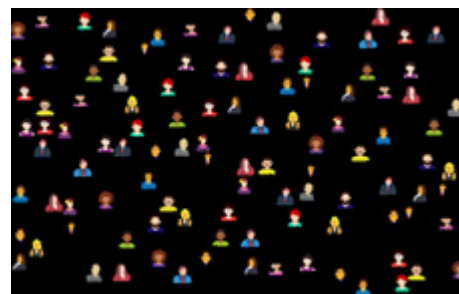
## KÓDEX SPRÁVANIA EÚ PRE BOJ PROTI NEZÁKONNÝM NENÁVISTNÝM PREJAVOM NA INTERNETE

Európska komisia uverejnila **výsledky piateho hodnotenia** Kóde-xu správania pre boj proti nezákonným nenávisným prejavom na internete z roku 2016. Výsledky sú celkovo pozitívne, keďže IT spoločnosti zhodnotia 90 % označeného obsahu do 24 hodín a odstránia 71 % obsahu, ktorý sa považuje za nezákonný nenávisný prejav. Platformy však musia ďalej zlepšovať transparentnosť a spätnú väzbu používateľom. Takisto musia zabezpečiť, aby sa označený obsah vyhodnocoval v priebehu času jednotne; medzi jednotlivými vzájomne porov-

natelnými hodnoteniami, ktoré boli vykonané v rôznych obdobiach, sa totiž vyskytli rozdiely.

Z piateho hodnotenia vyplýva, že v roku 2020 sa dosiahli tieto priemerné výsledky:

- platformy do 24 hodín posúdili 90% označeného obsahu – v roku 2016 to bolo len 40 % obsahu.
- platformy odstránili 71 % obsahu považovaného za nezákonný nenávisný prejav – v roku 2016 bolo odstránených len 28 % obsahu.
- v priemere sa odstráni podobné množstvo obsahu, ako sme zaznamenali v predošlých hodno-



teniach. Platformy teda naďalej rešpektujú slobodu prejavu a vyhýbajú sa odstraňovaniu obsahu, ktorý nemožno považovať za nezákonný nenávisný prejav.

- platformy odpovedali a poskytli spätnú väzbu na 67,1 % prijatých upozornení. Oproti predchádzajúcemu hodnoteniu (65,4 %) sa tento podiel zvýšil. Len Facebook však informuje používateľov systematicky; všetky ostatné platformy sa v tom musia zlepšiť.

## EK PRIJALA SPRÁVU O DÔSLEDKOH DEMOGRAFICKÝCH ZMIEN V EURÓPE

Európska komisia prijala správu o dôsledkoch demografických zmien. Táto správa predstavuje hlavné hnacie sily tejto demografickej zmeny a jej účinky na Európu. Zdôrazňuje tiež vzájomnú závislosť medzi demografickými štruktúrami, vplyv krízy a schopnosť sa z nej dostať. Správa vykresľuje dlhodobé demografické trendy v európskych regiónoch – od dlhšej očakávanej dĺžky ži-

vota cez nižšiu mieru pôrodnosti, starnúce spoločnosti a menšie domácnosti až po rastúcu urbanizáciu. Opisuje sa v nej aj pokles podielu Európy na svetovej populácii – očakáva sa, že do roku 2070 bude predstavovať menej ako 4 % celkového obyvateľstva.

### Správa o Slovensku:

K 7. januáru 2019 bolo na Slovensku 5,5 milióna obyvateľov, čo predstavuje 1,2 % z celkového

počtu obyvateľov EÚ27. Súčasný trend ukazuje, že v roku 2070 by na Slovensku mohla byť najviac zastúpená veková skupina žien nad 80 rokov, zároveň by sa znížili skupiny mužov aj žien od 20 do 49 rokov, a aj celkový počet obyvateľov, ktorý by bol menej ako 5 miliónov Slovákov. Spôsobí to zvyšujúca sa dĺžka života, ale aj rastúca úmrtnosť a naopak klesajúci počet živonarodených detí. Podľa výsledkov Eurostatu na Slovensku v roku 2019 žilo 98,6 % štátnych príslušníkov, 1 % ľudí z krajín EÚ a 0,4 % štátnych príslušníkov tretích krajín. Miera imigrácie sa za posledných päť rokov výrazne nezmenila, naopak miera emigrácie mierne klesá.



## „RE-OPEN EU“: WEBOVÁ PLATFORMA NA BEZPEČNÉ OBNOVENIE VOĽNÉHO POHYBU V EÚ



Komisia spustila webovú platformu „Re-open EU“, ktorá obsahuje základné informácie umožňujúce bezpečné obnovenie voľného pohybu a cestovného ruchu v celej Európe. Cieľom platformy je, aby ľudia mohli bez obáv plánovať svoje cesty a dovolenky počas leta i po ňom, a preto bude poskytovať informácie v reálnom

čase týkajúce sa hraníc, dostupných dopravných prostriedkov, cestovných obmedzení, opatrení v oblasti verejného zdravia a bezpečnosti, ako sú napríklad obmedzenie fyzického kontaktu alebo nosenie rúšok, ako aj ďalšie praktické informácie pre cestujúcich. Platforma „Re-open EU“ je jedným z opatrení, ktoré Komisia

oznámila vo svojom balíku venovanom opatreniam v cestovnom ruchu a doprave z 13. mája s cieľom pomôcť pri bezpečnom obnovení cestovania a cestovného ruchu v EÚ pri súčasnom dodržiavaní potrebných preventívnych zdravotných opatrení. Platforma „Re-open EU“ bude slúžiť ako kľúčový referenčný bod pre každého, kto cestuje v EÚ, pretože sústreďuje na jednom mieste aktuálne informácie Komisie a členských štátov. Umožní prehliadať si informácie o jednotlivých krajinách za každý členský štát EÚ prostredníctvom interaktívnej mapy ponúkajúcej aktuálne informácie o platných vnútroštátnych opatreniach a praktické rady pre návštevníkov v krajine. Platforma je ľahko dostupná na počítačoch a mobilných telefónoch a príslušné informácie sú k dispozícii v 24 úradných jazykoch EÚ.

## ŠTATISTIKA BEZPEČNOSTI CESTNEJ PREMÁVKY ZA ROK 2019

Na európskych cestách v roku 2019 prišlo o život menej ľudí, ako v minulých rokoch. Vyplýva to z predbežných údajov zo Štatistiky bezpečnosti cestnej premávky za rok 2019, ktoré dnes zverejnila Európska komisia. Odhaduje sa, že vlani pri dopravnej nehode zomrelo 22 800 ľudí, čo je takmer o 7 000 menej úmrtí ako v roku 2010 – pokles o 23%. Európa má v priemere 51 úmrtí na cestách na 1 milión obyvateľov, pokiaľ ide o bezpečnosť cestnej premávky je zďaleka najbezpečnejšou oblasťou na svete.

Na Slovensku bolo v roku 2019 zaznamenaných 51 úmrtí na cestách na milión obyvateľov, čo zodpovedá priemeru EÚ. Počet smrteľných nehôd v krajine v roku 2019 narástol o 7 %, po tom, čo v roku 2018 klesol o 6 % (48 ľudí na milión obyvateľov). Počas uplynulého desaťročia tento počet klesol o 25 %, čo je rovnaké tempo ako priemer EÚ. Tretina členských štátov znížila od roku 2010 svoj počet úmrtí na cestách o 30 % alebo viac, pričom takmer 40 % smrteľných nehôd v cestnej doprave pripadá

na mestské oblasti. Najvýraznejší pokles v medziročnom porovnaní zaznamenali Švédsko (-32 %), Fínsko (-14 %) a Lotyšsko (-12 %).

Podrobné údaje za rok 2019 rozčlenené podľa typu ciest, spôsobu dopravy, veku a kategórie obetí ešte nie sú k dispozícii. Európska komisia očakáva, že budúce výsledky za rok 2020 sa budú vychýľovať z trendu, pretože z predbežných údajov vyplýva, že počet smrteľných nehôd v cestnej doprave pravdepodobne výrazne klesne v dôsledku opatrení na riešenie krízy spôsobenej koronavírusom.

## EÚ CHCE RÁZNEJŠIE ZASIAHNUŤ PROTI DEZINFORMÁCIÁM

Európska komisia a vysoký predstaviteľ EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku analyzovali kroky, prijaté na boj proti dezinformáciám v súvislosti s pandemiou koronavírusu, a navrhujú ďalší postup. Komisia bude aj naďalej spolupracovať s online platformami a podporovať sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa, ako aj pozorne monitorovať činnosti online platforiem v súlade s [Kódexom postupov proti šíreniu dezinformácií](#). Je však potrebné vynaložiť ďalšie úsilie, zvýšiť transparentnosť a určiť nositeľov zodpovednosti. Základom európskej dezinformačnej reakcie je zabezpečenie slobody prejavu a pluralitnej demokratickej diskusie. EK sa zameria aj na posilnenie postavenia občanov a možnosti zúčastnenia sa na demokratickej diskusii ako aj zvyšovanie informovanosti občanov a súčasné zvyšovanie spo-

ločenskej odolnosti. Bude chrániť prístup k informáciám a slobodu prejavu, ale aj podporovať mediálnu a informačnú gramotnosť občanov vrátane kritického myslenia a digitálnych zručností. Na to by mohli slúžiť projekty mediálnej gramotnosti a podpora organizácií občianskej spoločnosti. Navrhnuté opatrenia budú podkladom pre budúcu prácu EÚ v oblasti dezinformácií, najmä európsky akčný plán pre demokraciu a akt o digitálnych službách.

Táto iniciatíva nasleduje po tom, ako európski lídri v [marci 2020](#) vyzvali na rázny boj proti dezinformáciám a posilnenie odolnosti európskych spoločností. Pandémiu koronavírusu sprevádza rozsiahla vlna falošných alebo zavádzajúcich informácií, vrátane pokusov zahraničných aktérov ovplyvňovať občanov EÚ a verejnú diskusiu. V [spoločnom oznámení](#) sa analyzuje doteraj-



šia okamžitá reakcia a navrhujú sa konkrétne opatrenia, ktoré možno rýchlo naštartovať. Počas krízy EÚ zintenzívnila prácu zameranú na informovanie občanov o rizikách a na posilnenie spolupráce s inými medzinárodnými aktérmi v boji proti dezinformáciám. Komisia vyvracia mýty o koronavíruse na [stránke](#), ktorá už bola zobrazená viac než 7 miliónov ráz. Strategickú komunikáciu, ako aj verejnú diplomaciu v tretích krajinách posilnila spolu s Komisiou aj Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ).

## KVALITA VÔD NA KÚPANIE V EURÓPE JE VYSOKÁ



Podľa uverejneného výročného hodnotenia je kvalita vôd v Európe naďalej vysoká. Takmer 85 % lokalít určených na kúpanie monitorovaných v roku 2019 v celej Európe spĺňa tie najvyššie a najprísnejšie normy výbornej kvality vody. Výsledky, ktoré uverejnila Európska environmentálna agentúra (EEA) a Európska komisia, poskytujú dobrý prehľad o tom, kde môžu plavci nájsť najlepšiu kvalitu vody na kúpanie. Z dôvodov pandémie koronavírusu a reštriktívnych opatrení zavedených v celej Európe sa však verejnosti

odporúča vyhľadať [aktualizované informácie](#) o bezpečnostných opatreniach v lokalitách určených na kúpanie, ktoré vydávajú miestne a vnútroštátne orgány a prevádzkovatelia pláží.

Podľa správy splnilo minimálne požiadavky na kvalitu takmer všetkých 22 295 lokalít na kúpanie (21 981 z nich sa nachádzalo v 28 členských štátoch EÚ vrátane Spojeného kráľovstva), ktoré boli sledované minulý rok v celej Európe. Monitorovanie kvality lokalít na kúpanie prebehlo aj v Albánsku a vo Švajčiarsku a ich údaje boli zahrnuté do posúdenia.

## PODPORA EURÓPSKÝCH POĽNOHOS- PODÁROV A RYBÁROV SMEROM K EKOLOGICKÉMU HOSPODÁRSTVU



Európska komisia navrhuje zväčšiť v novom dlhodobom rozpočte financie určené na Spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP) o 9

miliárd EUR a Európsky námorný a rybársky fond (EMFF) o 500 miliónov EUR. Z tejto sumy budú 4 miliardy EUR určené pre Európsky poľnohospodársky záručný fond SPP a 5 miliárd EUR pre Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka. Ďalších 15 miliárd EUR bude k dispozícii na rozvoj vidieka v rámci rozpočtu EÚ pre ďalšie generácie ([Next Generation EU](#)) na ďalšiu podporu vidieckych oblastí, ktoré majú zásadnú úlohu pri dosahovaní ekologického prechodu a pri plnení ambiciózných cieľov Európy v oblasti klímy a životného prostredia.

## GRANTY V SR

### VÝZVA "POMÁHAJÚCE PROFESIE V EDUKÁCIÍ DETÍ A ŽIAKOV II"

Uzávierka: 15. júl 2020

Maximálna výška grantu: nie je definovaná



Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky ako sprostredkovateľský orgán operačného programu Ľudské zdroje pre prioritnú os Vzdelávanie schválilo výzvu pre národný projekt „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II“.

Cieľom národného projektu je implementácia princípov inkluzívneho vzdelávania v rámci regionálneho školstva. Rezort školstva tak pokračuje v podpore pedagogických asistentov/asistentov učiteľa a inkluzívnych tímov v školách.

Výzva je určená materským, základným a stredným školám, deadline pre prihlasovanie sa je 15. júl 2020.

Všetko potrebné o výzve je na: <https://mpc-edu.sk/narodny-projekt-pomahajuce-profesie-v-edukacii-deti-a-ziakov-ii-np-pop-ii>